

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποτελεσματικότερες πολιτικές για την κατάρτιση και διά βίου μάθηση

Τι πέτυχε το Cedefop το 2012 – Τα σχέδιά του για το 2013

Η μεταρρύθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) στην Ευρώπη είναι μια πολύπλοκη διαδικασία, ιδίως εν καιρώ οικονομικής κρίσης. Το Cedefop προσφέρει στους φορείς χάραξης πολιτικής, Ευρώπης και κρατών μελών, αναλύσεις και συμβουλές, συνενεπικουρώντας τους στη διαμόρφωση πολιτικής. Το συνολικό έργο του Κέντρου υποστηρίζει τους ευρωπαϊκούς στόχους πολιτικής για την κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση.

Το έργο του Cedefop κατευθύνουν οι μεσοπρόθεσμες προτεραιότητές του για το 2012-14. Αυτές αποτυπώνουν τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ΕΕΚ και περιλαμβάνουν τα καθήκοντα τα οποία το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι ζήτησαν να ανατεθούν ειδικά στο Cedefop.

Η απήχηση που έχει το έργο του Κέντρου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αξία που αποδίδουν, και την εμπιστοσύνη που δείχνουν, τα ενδιαφερόμενα μέρη στην εγκυρότητα, την αξιοπιστία και τη χρησιμότητα των αποτελεσμάτων. Αυτά πάλι εξαρτώνται από την αξιοπιστία των αναλύσεων και την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας. Από τους δείκτες απόδοσης προκύπτει ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη εκτιμούν το έργο του Cedefop και ότι η ζήτηση για την εμπειρογνωμοσύνη του αυξάνεται (Πλαίσιο 1).

Πολιτικές για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων της επαγγελματικής κατάρτισης

Το Cedefop έχει εντολή να παρουσιάζει την πρόοδο των κρατών μελών στην εφαρμογή των συμφωνημένων προτεραιοτήτων της πολιτικής για την ΕΕΚ στο πλαίσιο της διαδικασίας της Κοπεγχάγης.

Το 2012 το Κέντρο εξέτασε την πρόοδο ως προς την επίτευξη των 22 βραχυπρόθεσμων αποτελεσμάτων, μιας σειράς ενδιάμεσων στόχων που συμβάλλουν στους στρατηγικούς στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής ΕΕΚ για το 2020, που έθεσε το ανακοινωθέν της Μπριζ. Η επισκόπηση κάλυψε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, την Ισλανδία και τη Νορβηγία (Πλαίσιο 2). Διαπιστώθηκε ότι πολλές χώρες έχουν πετύχει, τουλάχιστον εν μέρει, κάποια από τα βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα, ιδίως σε σχέση με τους νέους. Οι χώρες εξακολουθούν να προσπαθούν να μειώσουν την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, π.χ. με την οργάνωση μαθημάτων κατάρτισης, την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, και τις καλύτερες υπηρεσίες προσανατολισμού. Η ανάπτυξη προγραμμάτων μαθητείας, και άλλων μορφών μάθησης κατά την εργασία, αποτελεί σαφή τάση σε πολλές χώρες. Ωστόσο, η ΕΕΚ απουσιάζει από πολλές εθνικές στρατηγικές για την καινοτομία. Πρέπει να γίνουν μεγαλύτερες επενδύσεις στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών/ εκπαιδευτών της ΕΕΚ. Το 2013 το Cedefop θα επικαιροποιήσει την επισκόπηση του και θα προπαρασκευάσει

την επόμενη αναλυτική έκθεση πολιτικής για την ΕΕΚ, που θα δημοσιευτεί το 2014.

Πλαίσιο 1 **Αξιοποίηση της εμπειρογνωμοσύνης του Cedefop**

- Οι παραπομπές στο έργο του Cedefop σε έγγραφα πολιτικής της ΕΕ αυξήθηκαν από 100 το 2011 σε 169 το 2012, γεγονός που αποτελεί ένδειξη της εμπιστοσύνης με την οποία περιβάλλεται η συμβουλευτική υποστήριξη που παρέχει το Cedefop στη χάραξη πολιτικής.
- Πέρα από τα αιτήματα που του υποβάλλουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η ΕΟΚΕ, το Cedefop δέχεται συχνά κρούσεις από άλλους διεθνείς οργανισμούς υψηλού κύρους για την παροχή γνώσεων και άλλων μορφών συνεισφοράς, όπως η ΔΟΕ, η UNESCO, το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, το ίδρυμα BMW (Munich Economic Summit) και το ίδρυμα Bertelsmann.
- Η κάλυψη του έργου του Cedefop από τα μέσα ενημέρωσης αυξήθηκε σε 525 άρθρα το 2012, από 381 το 2011. Το ενδιαφέρον συνέχισε να εξαπλώνεται πέρα από την Ελλάδα, κυρίως στην Ισπανία αλλά και σε Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Αυστρία και Ηνωμένο Βασίλειο. Τα στατιστικά στοιχεία του Cedefop και κυρίως οι προγνώσεις του για την προσφορά και τη ζήτηση δεξιοτήτων και η σειρά μηνιαίων στατιστικών προσέλκυαν ιδιαίτερα το ενδιαφέρον των μέσων ενημέρωσης.
- Αύξηση παρουσίασε και η ζήτηση για τις έρευνες και τις αναλύσεις του Κέντρου σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή. Οι τηλεφορώσεις των ενημερωτικών σημειωμάτων του Cedefop, τα οποία διατίθενται σε επτά γλώσσες, έφτασαν τις 64 000 το 2012, αύξηση 30 % σε σύγκριση με το 2011. Από τις 860 000 τηλεφορώσεις που πραγματοποιήθηκαν από τη διαδικτυακή πύλη του Κέντρου, οι 631 000 αφορούσαν εκδόσεις, αύξηση 33 % σε σύγκριση με το 2011.
- Ραγδαία ήταν και η αύξηση των δραστηριοτήτων του Κέντρου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Στα τέλη του 2012, περισσότεροι από 2 700 άνθρωποι παρακολουθούσαν τις αναρτήσεις του Cedefop στο Facebook και περίπου 1 300 στο Twitter.
- Το 2012 το Cedefop διοργάνωσε 150 συνέδρια και εκδηλώσεις με τη συμμετοχή 2 500 ατόμων. Η ποιότητα των εκδηλώσεων του Cedefop παραμένει σε υψηλά επίπεδα, καθώς το 96% των συμμετεχόντων τις αξιολογούν θετικά ή πολύ θετικά.
- Το 2012 το Κέντρο διοργάνωσε δύο σεμινάρια από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το πρώτο από τα οποία είχε θέμα την αναντιστοιχία δεξιοτήτων και το δεύτερο την εγγύηση φοιτητικών δανείων στο πλαίσιο του νέου προγράμματος YES (νεολαία, εκπαίδευση και αθλητισμός) για την περίοδο 2014-20.

Στο πλαίσιο του εξαμηνιαίου συντονισμού της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατυπώνει συγκεκριμένες συστάσεις για κάθε χώρα. Όσον αφορά τη διαδικασία αυτή, το Cedefop παρέχει στοιχεία για την κατάσταση που επικρατεί στα κράτη μέλη σε σχέση με τους στόχους που έχουν συμφωνηθεί και με τη συνέχεια που δίνουν στις συστάσεις. Δύο φορές τον χρόνο το Κέντρο εκπονεί επισκοπήσεις των εξελίξεων στον τομέα της ΕΕΚ στα κράτη μέλη, στη Νορβηγία και την Ισλανδία.

Το Cedefop συνεργάζεται στενά με τις προεδρίες της ΕΕ για την προετοιμασία εκδηλώσεων για την κατάρτιση. Για τη δανική προεδρία της ΕΕ, το Κέντρο ανακοίνωσε επισκόπηση της συνεργασίας μεταξύ φορέων κατάρτισης και επιχειρήσεων, και εκφώνησε μια από τις κεντρικές εισηγήσεις στο συνέδριο της δανικής προεδρίας «Συνεργασία ΕΕΚ-επιχειρήσεων για την προώθηση νέων δεξιοτήτων, καινοτομιών και ανάπτυξης για το μέλλον». Κατά την κυπριακή προεδρία, το Cedefop ανακοίνωσε τα νεότερα στοιχεία για τις πολιτικές της διαπερατότητας στην εκπαίδευση και κατάρτιση, δηλαδή της δυνατότητας μετάβασης μεταξύ αντικειμένων και μεταξύ υποσυστημάτων της εκπαίδευσης και κατάρτισης ⁽¹⁾.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011/12 το Cedefop ενθάρρυνε τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων σε 215 επισκέψεις μελέτης. Σε αυτές συμμετείχαν 2 458 άτομα από 33 χώρες, 96% των οποίων δήλωσαν πολύ ικανοποιημένα ή ικανοποιημένα από τις επισκέψεις.

Το 2013 η εφαρμογή κοινών ευρωπαϊκών εργαλείων και αρχών θα επιταχυνθεί. Οι συστάσεις του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (EQF), το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την ΕΕΚ (ECVET) και το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ΕΕΚ (EQAVET) βρίσκονται σε πορεία ολοκλήρωσης του πρώτου σταδίου εφαρμογής. Προτεραιότητα αποτελεί να συνδεθούν στενότερα τα μέσα αυτά, κυρίως με τη συνεπή εφαρμογή των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το Κέντρο συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους για τη χάραξη μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής για τα μαθησιακά αποτελέσματα. Με βάση την διερεύνηση των εθνικών πρακτικών, την ανάλυση των επιπτώσεων των μαθησιακών αποτελεσμάτων στη διδασκαλία και τη μάθηση στο πλαίσιο της αρχικής ΕΕΚ - καθώς και την πείρα από την ανάπτυξη εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων, συστημάτων πιστωτικών μονάδων, προγραμμάτων σπουδών, την αξιολόγηση, τη διασφάλιση ποιότητας και την επικύρωση - το Κέντρο θα προβεί σε καταγραφή της εφαρμογής των μαθησιακών αποτελεσμάτων ανά την Ευρώπη το 2013. Τα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν σε συνέδριο που θα εξετάσει τον κρίσιμο ρόλο που παίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και στους τρόπους μάθησης εντός της αγοράς εργασίας.

Σε αρκετές χώρες, το EQF και τα σχετικά εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων (ΠΕΠ) θεωρούνται καταλύτες για την αλλαγή των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα εθνικά ΠΕΠ χρησιμοποιούν ως αρχή για τον προσδιορισμό του επιπέδου προσόντων τα μαθησιακά αποτελέσματα. Με τη σύνδεση των εθνικών ΠΕΠ με το EQF, εκπαιδευόμενοι και εργοδότες μπορούν πλέον να συγκρίνουν τα επίπεδα των επαγγελματικών προσόντων που αποκτώνται στη χώρα τους με εκείνα άλλων χωρών. Όταν το 2012, για τέταρτη

συνεχή χρονιά, το Cedefop κατέγραψε και ανέλυσε τη σημειωθείσα πρόοδο, διαπίστωσε ότι 35 χώρες αναπτύσσουν 39 εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων (μερικές, όπως το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν περισσότερα από ένα) τα 21 από τα οποία έχουν θεσπιστεί επισήμως. Επτά χώρες εισέρχονται στα πρώτα στάδια της επιχειρησιακής λειτουργίας και τέσσερις έχουν προχωρήσει στην πλήρη εφαρμογή των εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων. Περίπου 15 χώρες έχουν συσχετίσει τα πλαίσια τους με το EQF και οι υπόλοιπες αναμένεται να το πράξουν εντός του 2013. Τα πορίσματα του Κέντρου θα συνεκτιμηθούν στο πλαίσιο της αξιολόγησης του EQF από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία θα υποβάλει σχετική έκθεση το 2013.

Πλαίσιο 2 Τάσεις στην πολιτική ΕΕΚ στην Ευρώπη την περίοδο 2010-12

Από την ανάλυση του Cedefop σχετικά με την εφαρμογή των 22 βραχυπρόθεσμων εφικτών στόχων της ανακοίνωσης του Μπριζ προκύπτουν τα εξής:

- πολλές χώρες αναπτύσσουν προγράμματα μαθητείας και άλλες μορφές μάθησης κατά την εργασία·
- πολλές χώρες λαμβάνουν μέτρα κατά της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ιδίως μέσω της στήριξης της μετάβασης στην ΕΕΚ·
- η διάδοση κινήτρων ώστε οι εκπαιδευόμενοι να παραμείνουν ή να επανέλθουν στην ΕΕΚ και οι επιχειρήσεις να παρέχουν (πρόσθετες) θέσεις κατάρτισης ή απασχόλησης είναι ευρύτατη, ενώ η παροχή κινήτρων προς ιδρύματα ΕΕΚ για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης είναι λιγότερο συχνή·
- η παροχή κινήτρων για χρήση των ΤΠΕ με σκοπό την εξασφάλιση της πρόσβασης και της στήριξης της μάθησης για τις ομάδες κινδύνου φαίνεται περιορισμένη·
- η ένταξη της ΕΕΚ στις εθνικές στρατηγικές για την καινοτομία και η χρήση κινήτρων για τη στήριξη συμπράξεων προς ενίσχυση της δημιουργικότητας και καινοτομίας στην ΕΕΚ δεν φαίνεται να είναι ιδιαίτερα συχνή·
- η ανταλλαγή προσωπικού μεταξύ ΕΕΚ και επιχειρήσεων και οι επενδύσεις στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών/ εκπαιδευτών ΕΕΚ δεν γνωρίζουν ιδιαίτερη διάδοση·
- η κατάταξη των πιστοποιητικών και των επαγγελματικών προσόντων με βάση τα επίπεδα του EQF/των εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων μπορεί να αυξήσει την αναγνωρισιμότητά τους στην αγορά εργασίας και στους πολίτες·
- πρέπει να ενισχυθεί η διασύνδεση ανάμεσα στην επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης και των εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων. Τα πλαίσια επικύρωσης, αναγνώρισης, μεταφοράς μονάδων και προσόντων συχνά απλώς καλύπτουν επιμέρους τμήματα του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, αντί να τα γεφυρώνουν·
- στις περισσότερες χώρες υπάρχουν κοινοί φορείς για τον συντονισμό των πολιτικών και της παροχής προσανατολισμού, όμως οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των υπηρεσιών παραμένουν.

Από το 2010 το Cedefop παρακολουθεί την εφαρμογή του ECVET, αναλύοντας, ειδικότερα, τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την πετυχημένη πορεία του. Από την έκθεση του Κέντρου για το 2012 προκύπτει ότι, παρά την ολοένα μεγαλύτερη προσήλωση των κρατών μελών στην εφαρμογή του ECVET, η

⁽¹⁾ Διαπερατότητα συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης: λιγότερα εμπόδια, περισσότερες ευκαιρίες.
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/9072_el.pdf

Ευρώπη απέχει ακόμη πολύ από ένα πλήρως λειτουργικό σύστημα μονάδων στην επαγγελματική κατάρτιση, και ότι οι πιο πολλές χώρες δίνουν προτεραιότητα στα εθνικά ΠΕΠ. Το 2013, τα πορίσματα στα οποία θα καταλήξει το Κέντρο θα αποτελέσουν τη βάση για να εξεταστεί πώς θα συνδεθεί το ECVET με το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων (που χρησιμοποιείται στην ανώτατη εκπαίδευση). Οι προτάσεις θα αξιοποιηθούν κατά την αξιολόγηση του ECVET από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία θα υποβάλει σχετική έκθεση το 2014.

Οκτώ χρόνια μετά την καθιέρωσή του τον Φεβρουάριο του 2005, 25,2 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν κάνει χρήση του Europass (το οποίο αποτελείται από ένα χαρτοφυλάκιο εγγράφων διαθέσιμο σε 26 γλώσσες, με κοινό μορφότυπο για την παρουσίαση προσόντων και δεξιοτήτων των εργαζομένων για ολόκληρη την Ευρώπη). Ο δικτυακός τόπος του Europass (<http://europass.cedefop.europa.eu>), τον οποίο διαχειρίζεται το Cedefop, είχε πάνω από 14,8 εκατομμύρια επισκέπτες το 2012. Το 2012 συμπληρώθηκαν σε απευθείας σύνδεση περισσότερα από 8,1 εκατομμύρια βιογραφικά σημειώματα Europass, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό σε περισσότερα από 24,7 εκατομμύρια. Το 2012, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Κέντρο κατάρτισε ένα ακόμη έγγραφο Europass για την καταγραφή της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης που αποκτούν οι πολίτες στη χώρα τους και στο εξωτερικό. Εξάλλου το ευρωπαϊκό διαβατήριο δεξιοτήτων, το οποίο εφοδιάζει τους πολίτες με ένα φορητό φάκελο δεξιοτήτων, εγκαινιάστηκε τον Δεκέμβριο του 2012. Το 2013 θα επέλθουν βελτιώσεις και στα δύο, με βάση τα σχόλια και τις παρατηρήσεις των χρηστών.

Από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Eurydice, το Κέντρο θα συνεχίσει να εργάζεται για τον περιορισμό της πρόωρης εγκατάλειψης των επαγγελματικών σχολείων. Το 2013 προγραμματίζεται κοινή μελέτη με το Eurydice σχετικά με τους παράγοντες στους οποίους οφείλεται η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Το Κέντρο θα συλλέξει πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές που αποβλέπουν στην αντιμετώπισή της.

Σταδιοδρομίες και μεταβατικές φάσεις

Το έργο του Cedefop στην εκπαίδευση των ενηλίκων συμβάλλει άμεσα στην υλοποίηση των ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων στην ΕΕΚ όπως αυτές ορίζονται στο ανακοινωθέν της Μπριζ και στο ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα ανανεωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων.

Το ευρωπαϊκό έτος για την ενεργό τρίτη ηλικία οδήγησε σε διάλογο για το πώς μπορεί η μάθηση να συμβάλλει στον μακρότερο και επιτυχημένο εργασιακό βίο - παρά το γεγονός ότι επισκιάστηκε από την ανάγκη άμεσης δράσης για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων εν μέσω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης. Το 2012 το Κέντρο εξέδωσε βιβλίο με τίτλο «Working and Ageing» (Εργασία στην τρίτη ηλικία), στο οποίο εξετάζονται τα οφέλη αλλά και οι παράγοντες που εμποδίζουν την επένδυση στη μάθηση σε μεγαλύτερη ηλικία. Το 2013 το Κέντρο θα δημοσιεύσει τα αποτελέσματα της μελέτης του για την επανένταξη των άνεργων ενηλίκων στην αγορά εργασίας μέσω της μάθησης στο χώρο εργασίας.

Γνωρίζουμε αρκετά σχετικά με την αρχική επαγγελματική κατάρτιση, λιγότερο για το πώς οι αλλαγές στην αγορά εργασίας επηρεάζουν τη συνεχιζόμενη κατάρτιση. Το Κέντρο θα αναλύσει το θέμα αυτό σε μελέτες περιπτώσεων συγκεκριμένων χωρών και κλάδων το 2013, ενώ κατά την περίοδο 2014-15 θα ακολουθήσει αναλυτικότερη μελέτη.

Η Σύσταση σχετικά με την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης έχει στόχο να βοηθήσει τους ενηλίκους να βελτιώσουν την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους. Το Cedefop θα παρουσιάσει τη μελέτη του σχετικά με τη χρήση της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης στις επιχειρήσεις στο πλαίσιο κοινού συνεδρίου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2013. Το Κέντρο θα εκπονήσει επίσης τη δεύτερη έκδοση των ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών για την επικύρωση και θα επικαιροποιήσει τον ευρωπαϊκό κατάλογο για την επικύρωση. Επίσης, το Κέντρο θα δημοσιεύσει τη μελέτη του σχετικά με τη χρήση της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Στην έκδοση του 2012 με τίτλο «Loans for vocational education and training in Europe» (Δάνεια για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ευρώπη) παρουσιάζονται οι διαφορές στον σχεδιασμό και στους στόχους των χρηματοδοτικών προγραμμάτων και στο πώς κάποια από αυτά αυξάνουν τη γενική συμμετοχή στη μάθηση ενώ άλλα επιδιώκουν την προαγωγή της ισότητας. Επίσης το 2012 η έκδοση με τίτλο «Training leave» (Εκπαιδευτικές άδειες) είχε θέμα την αντιμετώπιση της έλλειψης χρόνου που στέκεται εμπόδιο στην κατάρτιση, ενώ στην έκδοση με τίτλο «Payback clauses in Europe – Supporting company investment in training» (Ρήτρες επιστροφής χρημάτων – Στήριξη των εταιρικών επενδύσεων στην κατάρτιση) εξετάστηκε το πώς μπορεί να ενισχυθεί η παροχή κατάρτισης από τους εργοδότες μέσω του περιορισμού του κινδύνου υπαρπαγής των εκπαιδευθέντων εργαζομένων από άλλες επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο του κοινού συνεδρίου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τίτλο «Adult Learning – Spotlight on investment» (Εκπαίδευση ενηλίκων – Επικέντρωση στις επενδύσεις) που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2012 εξετάστηκαν τρόποι για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης των ενηλίκων μέσω του αποδοτικότερου επιμερισμού των δαπανών και της καλύτερης ενημέρωσης για τα οφέλη της κατάρτισης.

Πρόσφατα στοιχεία δείχνουν ότι η μάθηση κατά την εργασία, τα συστήματα εναλασσόμενης εργασίας-εκπαίδευσης και τα προγράμματα μαθητείας συμβάλλουν στην ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας. Εξάλλου η αύξηση του αριθμού των προγραμμάτων μαθητείας αποτελεί στόχο του ανακοινωθέντος της Μπριζ. Το Cedefop κλήθηκε να παίξει ρόλο στο συντονισμό της πρωτοβουλίας της Γερμανίας για τη συγκρότηση ευρωπαϊκής συμμαχίας για τη μαθητεία, που εγκαινιάστηκε τον Δεκέμβριο. Η συμμαχία στηρίζει τη διμερή συνεργασία με στόχο την ένταξη των αρχών που διέπουν τα διττά συστήματα ΕΕΚ στα διάφορα εθνικά συστήματα, ώστε να βοηθούνται οι νέοι στην εύρεση εργασίας. Το 2013 το Κέντρο θα εξετάσει τα μοντέλα χρηματοδότησης και τις ιδιωτικές και δημόσιες δαπάνες για την ΕΕΚ κατά την εργασία και τη διττή (ή αλλιώς διπολική ή δυαδική) ΕΕΚ στις ευρωπαϊκές χώρες, με στόχο την καλύτερη κατανόηση των προϋποθέσεων για την ανάπτυξη μοντέλων για την ΕΕΚ κατά την εργασία.

Οι εκπαιδευτές βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των πρωτοβουλιών για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού της Ευρώπης, την προαγωγή της διά βίου μάθησης, τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και τη μεταρρύθμιση της ΕΕΚ. Γι' αυτό το λόγο το Cedefop συντονίζει σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ομάδα εργασίας για τους εκπαιδευτές της ΕΕΚ που συγκροτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2012. Το 2013 το Κέντρο θα αναλύσει τις μεθόδους στήριξης της επαγγελματικής ανάπτυξης που έχουν αποδειχθεί επιτυχείς για εκπαιδευτές που εργάζονται εντός εταιρειών.

Ο διά βίο προσανατολισμός βοηθά και τους ενήλικους να παίρνουν σωστές αποφάσεις όσον αφορά την εκπαίδευση, κατάρτιση και σταδιοδρομία τους. Το 2013 το Κέντρο θα ολοκληρώσει τις μελέτες του σχετικά με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, τις στρατηγικές διαχείρισης ηλικίας, και την ένταξη των μεταναστών στην αγορά εργασίας.

Ανάλυση δεξιοτήτων και ικανοτήτων

Η ανάλυση από το Cedefop της προσφοράς και ζήτησης, των αναντιστοιχιών και των ανισορροπιών στις δεξιότητες αποτελεί πηγή για την πολιτική ατζέντα όσον αφορά τις νέες δεξιότητες και θέσεις απασχόλησης. Το Κέντρο προσκλήθηκε επίσης να συμμετάσχει στο συμβούλιο για το παγκόσμιο θεματολόγιο απασχόλησης (Global Agenda Council on Employment) του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ μαζί με τον ΟΟΣΑ, τη ΔΟΕ, το ΔΝΤ και άλλους κορυφαίους εμπειρογνώμονες και μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας με στόχο την αντιμετώπιση της κρίσης στις θέσεις απασχόλησης και της αναντιστοχίας δεξιοτήτων.

Οι προγνώσεις του Cedefop για την προσφορά και τη ζήτηση δεξιοτήτων αποτυπώνουν μια πανευρωπαϊκή εικόνα των τάσεων σχετικά με τις δεξιότητες. Το 2012 το Cedefop δημοσίευσε την πιο πρόσφατη πρόγνυσή του για το 2020, συνεκτιμώντας την οικονομική κρίση και την παρεπόμενη επιβράδυνση της οικονομίας. Στην πρόγνωση επισημαίνεται ότι παρά τη μείωση του αριθμού των ευκαιριών απασχόλησης διατηρούνται σημαντικές γενικότερες τάσεις, όπως η αύξηση, σε όλα τα επίπεδα, των θέσεων εργασίας που χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη ένταση δεξιοτήτων, η δημιουργία θέσεων εργασίας στους τομείς των υπηρεσιών, και η αύξηση του επιπέδου προσόντων του εργατικού δυναμικού της Ευρώπης.

Το «Πανόραμα δεξιοτήτων της ΕΕ», που εκπονήθηκε το 2012 με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας, συμπεριλαμβάνει προγνωστικά στοιχεία του Cedefop. Το 2013 το Κέντρο θα επικαιροποιήσει τις προγνώσεις του και θα επεκτείνει τον χρονικό ορίζοντα από το 2020 στο 2025. Τον Ιούλιο του 2013, με την ένταξη της Κροατίας στην ΕΕ, θα προστεθούν προγνωστικά στοιχεία και για τη χώρα αυτή.

Μετά τον επιτυχημένο σχεδιασμό και την πιλοτική εφαρμογή της διερεύνησης των εκτιμήσεων των εργοδοτών για τις ανάγκες σε δεξιότητες, το Cedefop θα εκπονήσει, το 2013, πανευρωπαϊκή έρευνα για τις εκτιμήσεις των εργοδοτών που θα ξεκινήσει στις αρχές του 2014. Στο πλαίσιο της θα διερευνηθεί η ζήτηση για δεξιότητες και τα διαφαινόμενα κενά δεξιοτήτων.

Το 2013 το Cedefop θα δημοσιεύσει την έρευνά του σχετικά με τις επιπτώσεις της αναντιστοχίας δεξιοτήτων στα άτομα και, ιδίως, στις ευάλωτες ομάδες (όπως οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας, οι άνεργοι και οι εθνικές μειονότητες), καθώς και τις μεταβατικές φάσεις στην αγορά εργασίας. Τα αποτελέσματα θα ρίξουν νέο φως στις διαφορές ανά κλάδο και χώρα ως προς τις ανισορροπίες δεξιοτήτων. Το φθινόπωρο του 2013 θα πραγματοποιηθεί διάσκεψη σε υψηλόβαθμο επίπεδο για την εξέταση των προτεραιοτήτων των πολιτικών που αποβλέπουν στον περιορισμό της αναντιστοχίας δεξιοτήτων.

Το 2012 το Cedefop δημοσίευσε έκθεση με τίτλο «Green skills and environmental awareness in vocational education and training» (Πράσινες δεξιότητες και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση). Στην έκθεση εξετάζονται οι τάσεις στην απασχόληση, στις ανάγκες δεξιοτήτων και στην κατάρτιση για επιλεγμένα επαγγέλματα που αναμένεται να επηρεαστούν από την ανάπτυξη μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα, που χρησιμοποιεί αποδοτικότερα

τους πόρους. Το 2013 το Κέντρο θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τη UNEVOC, τον ΟΟΣΑ, τη ΔΟΕ, την ΕΙΕΕ και άλλους διεθνείς οργανισμούς στο πλαίσιο ενός φορέα για τον συντονισμό της αναβάθμισης του οικολογικού προσανατολισμού της ΤΕΕΚ και της ανάπτυξης δεξιοτήτων («Greening TVET and skills development»).

Ένας αποτελεσματικός ευρωπαϊκός οργανισμός

Όπως επιβάλλει το στενό δημοσιονομικό πλαίσιο, το Cedefop παρακολουθεί προσεκτικά τη διάθεση των πόρων. Το Cedefop καταρτίζει τους προϋπολογισμούς του με βάση τις δραστηριότητες και εφαρμόζει σύστημα για τη μέτρηση της απόδοσής του βάσει δεικτών που καταγράφουν τον αντίκτυπο, την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα και τη σημασία του.

Το 2013 πραγματοποιείται η περιοδική εξωτερική αξιολόγηση του Cedefop από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το Κέντρο θα εφαρμόσει τις συστάσεις της Επιτροπής, καθώς και τα πορίσματα και τις συστάσεις της διοργανικής ομάδας εργασίας για τις υπηρεσίες της ΕΕ.

Το 2012 το ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Cedefop διαμορφώθηκε, για μία ακόμα φορά, πάνω από το 97%. Οι έλεγχοι επιβεβαίωσαν την κανονικότητα των διαδικασιών και των εσωτερικών ελεγκτικών διαδικασιών και επιπλέον διαπίστωσαν την αποτελεσματική λειτουργία τους.

Το μέγεθος του Cedefop και η φύση των εργασιών του, καθώς και οι σημαντικότερες προσπάθειες που κατέβαλε τα περασμένα χρόνια, δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για περαιτέρω σημαντική βελτίωση της αποδοτικότητας. Παρά τις οριζόντιες δημοσιονομικές περικοπές του 2009 και τους καθηλωμένους στα ίδια επίπεδα προϋπολογισμούς των τελευταίων ετών, το Κέντρο κλήθηκε να αναλάβει νέα καθήκοντα. Στα νέα αιτήματα για το 2013-2014 συγκαταλέγονται το πανόραμα δεξιοτήτων, η έρευνα εκτιμήσεων των εργοδοτών για τις ανάγκες σε δεξιότητες, η καλύτερη παρακολούθηση του κάθε κράτους μέλους και ο ευρωπαϊκός κατάλογος επικύρωσης. Παράλληλα διευρύνθηκαν και τα ήδη υπάρχοντα καθήκοντα, κυρίως οι εκθέσεις σχετικά με την εξέλιξη των πολιτικών, η στήριξη της εφαρμογής ευρωπαϊκών εργαλείων και αρχών, η εκπαίδευση των ενηλίκων και η μάθηση κατά την εργασία. Τα περισσότερα από αυτά τα καθήκοντα απαιτούν τη δέσμευση πόρων σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο.

CEDEFOP

 Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη
της Επαγγελματικής Κατάρτισης

Ενημερωτικό σημείωμα – 9076 EL

Αριθμός καταλόγου: TI-BB-13-001-EL-N

ISBN 978-92-896-1179-4, doi: 10.2801/10365

Copyright © Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2012

Με την επιφύλαξη όλων των δικαιωμάτων.

Τα ενημερωτικά σημειώματα εκδίδονται στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ελληνικά, ισπανικά, ιταλικά, πολωνικά, πορτογαλικά και τη γλώσσα της εκάστοτε χώρας που αναλαμβάνει την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να τα λαμβάνετε σε τακτική βάση, στείλτε μας μήνυμα στην ακόλουθη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: briefingnotes@cedefop.europa.eu

Μπορείτε να βρείτε προηγούμενα ενημερωτικά σημειώματα και εκδόσεις του Cedefop στη διεύθυνση:

<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx>

Τ.Θ. 22427, 551 02 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα/Greece

Ευρώπης 123, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα/Greece

Τηλ. (30) 2310490111, Φαξ (30) 2310490020

E-mail: info@cedefop.europa.eu

visit our portal www.cedefop.europa.eu